

CHƯƠNG TRÌNH GIÁO DỤC MẦM NON VÀ SÁCH HƯỚNG DẪN THỰC HIỆN CHƯƠNG TRÌNH THEO HƯỚNG ĐỔI MỚI

• TS. LÊ THU HƯƠNG

Viện Chiến lược và Chương trình giáo dục

I. MỘT SỐ ĐỊNH HƯỚNG ĐỔI MỚI CHƯƠNG TRÌNH GIÁO DỤC MẦM NON (GDMN)

Chương trình GDMN được biên soạn theo hướng chương trình GDMN khung cấp quốc gia phù hợp với từng độ tuổi nhà trẻ và mẫu giáo. Chương trình được thiết kế với đầy đủ các thành tố từ mục tiêu, nội dung, phương pháp đến các hoạt động GD, đánh giá kết quả quá trình GD và các điều kiện thực hiện chương trình.

Nghiên cứu và đổi mới Chương trình GDMN xuất phát từ việc thực hiện nhiệm vụ đổi mới chương trình GDMN đồng bộ với đổi mới chương trình GD phổ thông theo hướng chuẩn hoá, hiện đại hoá, tiếp cận với GDMN tiên tiến của các nước trong khu vực và trên thế giới, đồng thời dựa trên những nghiên cứu khoa học về đặc điểm tâm sinh lí của lứa tuổi mầm non, về đặc trưng của GDMN, lí luận xây dựng chương trình, thực trạng của chương trình chăm sóc- GD (CS-GD) trẻ nhà trẻ và mẫu giáo hiện hành và những yêu cầu đổi mới của thực tiễn GDMN ở Việt Nam.

Chương trình đã tiếp thu những tinh hoa của chương trình GDMN trong và ngoài nước. Tư tưởng cốt lõi của chương trình được thể hiện một cách nhất quán theo các quan điểm: Quán triệt mục tiêu GD mầm non trong giai đoạn mới; tiếp cận hoạt động nhân cách và phát triển; GD hướng vào trẻ, lấy trẻ làm trung tâm và quan điểm tích hợp.

Nội dung chương trình thể hiện những nội dung cốt lõi, cơ bản và thống nhất trong toàn quốc, phù hợp với từng độ tuổi. Chương trình cho phép có độ mở, giúp giáo viên (GV) chủ động và linh hoạt trong việc thực hiện chương trình vận dụng phù hợp với trẻ với điều kiện thực tế của trường, lớp, vùng miền địa phương.

Tháng 10 năm 2004 Dự thảo chương trình GDMN đã được Hội đồng thẩm định của Bộ GD-ĐT đề nghị cho phép được triển khai thực hiện thí điểm và hoàn thiện. Chương trình GDMN được xây dựng theo hướng đổi mới tích hợp sẽ góp phần nâng cao chất lượng CS-GD trẻ toàn diện trong trường mầm non hiện nay. Những định hướng đổi mới về xây dựng Chương trình GDMN được thể hiện như sau:

1. Mục tiêu

Mục tiêu GD được đưa vào chương trình bao gồm mục tiêu GD cho trẻ cuối độ tuổi nhà trẻ và mẫu giáo. Mục tiêu GD được xây dựng theo các lĩnh vực phát triển (4 lĩnh vực phát triển (PT) đối với nhà trẻ và 5 lĩnh vực PT đối với mẫu giáo) gồm: PT thể chất, PT ngôn ngữ, PT nhận thức, PT tình cảm - xã hội, PT thẩm mỹ. Mục tiêu hướng đến nhằm hình thành, phát triển ở trẻ tối đa tiềm năng vốn có và hình thành những giá trị, những kĩ năng sống cần thiết cho bản thân, phù hợp với yêu cầu của gia đình, cộng đồng, xã hội, chuẩn bị tốt cho trẻ vào học giai đoạn sau.

2. Nội dung GD

- Nội dung CS-GD trẻ được đổi mới theo hướng đảm bảo tính tích hợp giữa nội dung nuôi dưỡng, chăm sóc sức khoẻ với GD phát triển, nâng cao chất lượng CS-GD trẻ trong trường mầm non hiện nay.

- Bổ sung một số nội dung thiết thực đảm bảo GD toàn diện và gắn với cuộc sống thực hàng ngày của trẻ.

- Nội dung GD được xây dựng và cấu trúc theo các lĩnh vực: phát triển thể chất, phát triển nhận thức, phát triển ngôn ngữ; phát triển tình cảm - xã hội và phát triển thẩm mỹ.

- Các lĩnh vực nội dung GD sẽ được tổ chức

theo hướng tích hợp chủ đề. Các chủ đề được xây dựng mở rộng dần từ đơn giản đến phức tạp, từ gần đến xa, từ bản thân trẻ đến gia đình, môi trường tự nhiên và môi trường xã hội gần gũi với trẻ.

3. Phương pháp CS-GD trẻ

- Coi trọng việc tổ chức môi trường cho trẻ hoạt động ở các khu vực, các góc hoạt động... một cách phong phú đa dạng. Tạo điều kiện cho trẻ gần gũi với thiên nhiên, với cuộc sống gia đình, tăng cường sự giao tiếp của trẻ với môi trường tự nhiên, xã hội.

- Các hoạt động được tổ chức với các hình thức đa dạng, phong phú, đáp ứng các nhu cầu, hứng thú hoạt động của trẻ.

- Các phương pháp được sử dụng, phối hợp một cách hợp lý nhằm phát huy ở trẻ tính chủ động, tích cực hoạt động để phát triển, đảm bảo trẻ "học qua chơi", "chơi mà học".

4. Nội dung, phương pháp và các hình thức đánh giá được đưa vào như một thành tố của chương trình. Trong đó coi trọng khâu đánh giá dựa trên sự quan sát và nhấn mạnh đến đánh giá sự tiến bộ của trẻ. Trên cơ sở đó điều chỉnh nội dung, kế hoạch hoạt động GD trong quá trình thực hiện cho phù hợp với trẻ, với nhóm, lớp và thực tế của địa phương.

5. Các điều kiện thực hiện chương trình

Nội dung của chương trình CS-GDMN được đổi mới và đưa vào chương trình bao gồm những yêu cầu thoả đáng về:

- Tài chính: Huy động đa dạng các nguồn lực của gia đình, các nguồn lực xã hội nhằm đảm bảo cho các hoạt động GD trong trường lớp mầm non được triển khai một cách thuận lợi.

- Đảm bảo cơ sở vật chất theo quy định và đủ điều kiện để thực hiện nội dung chương trình theo hướng đổi mới góp phần nâng cao chất lượng GD trong trường lớp mầm non.

- Đội ngũ giáo viên: Đảm bảo những yêu cầu về phẩm chất, năng lực cần thiết, yêu cầu về nắm vững chương trình CS-GD mầm non mới, thực hiện chương trình có chất lượng.

II. NHỮNG ĐIỂM MỚI VỀ CẤU TRÚC VÀ NỘI DUNG CỦA CHƯƠNG TRÌNH GDMN THEO HƯỚNG ĐỔI MỚI

Chương trình CS-GD trẻ nhà trẻ và mẫu giáo hiện hành được nghiên cứu và xây dựng từ những năm 1980, ban hành chính thức trên toàn quốc từ năm 1994. Mặc dù đã có những thành công nhất định, góp phần chăm sóc, GD trẻ lứa tuổi mầm non hướng tới sự phát triển toàn diện, song chương trình đã bộc lộ những hạn chế như: Chưa thể hiện được đầy đủ các thành tố của một chương trình khung; Mục tiêu GD chung và mục tiêu GD cho từng độ tuổi của trẻ nhà trẻ và mẫu giáo chưa được đưa vào như một thành tố của chương trình; thiếu nhiều thành tố khác cần thiết như: phương pháp và cách thức tổ chức hoạt động GD, đánh giá và các điều kiện thực hiện chương trình; nội dung CS-GD chưa mang tính tích hợp; các yêu cầu chưa phù hợp với sự phát triển của trẻ trong giai đoạn hiện nay; phương pháp thực hiện mang tính đồng loạt, áp đặt, chưa phát huy được tối đa khả năng, tính tích cực cá nhân, sáng tạo của từng trẻ cũng như của các cô giáo khi thực hiện quá trình chăm sóc GD trẻ...

Chương trình GD mầm non theo hướng tích hợp được xây dựng với đầy đủ các thành tố từ mục tiêu, nội dung, phương pháp các hoạt động GD, nội dung đánh giá và các điều kiện thực hiện chương trình. Dưới đây là những điểm mới của chương trình:

1. Điểm mới về cấu trúc của chương trình GDMN

- Sau phần mục tiêu GD (bao gồm mục tiêu chung - theo Luật GD và mục tiêu GD cho trẻ cuối mỗi độ tuổi nhà trẻ và mẫu giáo), **Chương trình GDMN** được cấu trúc thành hai phần:

+ **Phần một:** Nội dung chương trình CS-GD trẻ Nhà trẻ 3-36 tháng

+ **Phần hai:** Nội dung chương trình CS-GD trẻ Mẫu giáo 3-6 tuổi

- Cấu trúc phần một và phần hai đều gồm có 5 mục:

A - Kế hoạch thực hiện chương trình'

+ Phân phối thời gian.

+ Chế độ sinh hoạt.

B - Nội dung chăm sóc- GD

+ Nuôi dưỡng, chăm sóc-sức khỏe

+ GD- phát triển.

C - Các hoạt động GD, hình thức tổ chức và

phương pháp GD

D - Điều kiện thực hiện chương trình

E - Đánh giá

G - Giải thích chương trình

2. Những điểm mới về nội dung Chương trình GDMN

Nội dung của chương trình được xây dựng xuất phát trên quan điểm GD tích hợp; GD hướng vào trẻ, lấy trẻ làm trung tâm. Chương trình vì vậy đã hướng đến tạo điều kiện cho trẻ được hoạt động tích cực, đáp ứng nhu cầu phát triển và hứng thú của trẻ trong quá trình CS-GD. Nội dung chương trình không nhấn mạnh vào việc cung cấp những kiến thức, kĩ năng đơn lẻ, mà theo hướng tích hợp, kết hợp nhuần nhuyễn giữa chăm sóc với GD và giữa các mặt GD với nhau. Nội dung GD trong chương trình được tổ chức tích hợp chủ đề, được thực hiện chủ yếu thông qua hoạt động chủ đạo và các hoạt động đa dạng, phù hợp với từng độ tuổi. Chương trình chú trọng đến kích thích phát triển các giác quan, các chức năng tâm - sinh lí, hình thành những phẩm chất, năng lực, kĩ năng sống nền tảng, chuẩn bị thuận lợi cho trẻ vào học lớp 1 và phát triển tốt ở các giai đoạn sau.

- Trong chương trình, mục tiêu GD là phần đầu và cũng là phần chung của chương trình. Phần này đề cập đến mục tiêu chung đã quy định theo Luật GD và mục tiêu GD cho cuối mỗi độ tuổi nhà trẻ và mẫu giáo. Nội dung mục tiêu GD cuối độ tuổi nhà trẻ và mẫu giáo được cấu trúc theo các lĩnh vực phát triển của trẻ gồm: Phát triển thể chất, phát triển nhận thức, phát triển ngôn ngữ và phát triển tình cảm - xã hội. Ở cuối độ tuổi nhà trẻ mục tiêu phát triển thẩm mỹ được lồng ghép trong mục tiêu phát triển tình cảm - xã hội. Với trẻ mẫu giáo, mục tiêu phát triển thẩm mỹ được đưa vào thành một mục tiêu riêng. Mục tiêu GD là một trong những thành tố quan trọng của chương trình. Mục tiêu mang tính hướng đích giúp cho GV định hướng quá trình thực hiện và tổ chức các hoạt động CS-GD trẻ đáp ứng với nhu cầu phát triển của trẻ và yêu cầu của xã hội và gia đình.

A. Kế hoạch thực hiện chương trình: Nội dung phần này bao gồm quy định phân phối thời gian trong năm học, chế độ sinh hoạt (CĐSH) và phân phối thời gian trong CĐSH.

Nội dung của phần A là những định hướng quan trọng trong quá trình tổ chức thực hiện các hoạt động GD trong trường mầm non.

B. Nội dung CS - GD gồm hai phần trọng tâm:

- *Nội dung nuôi dưỡng - Chăm sóc sức khỏe:* đã chú trọng, nhấn mạnh hơn so với chương trình hiện hành các yêu cầu về tổ chức thực hiện nội dung chăm sóc ăn ngủ, vệ sinh, chăm sóc sức khỏe và phòng bệnh, an toàn cho trẻ. Đặc biệt đưa ra các nhiệm vụ cần thiết nhất mà người GV, người chăm sóc trẻ cần phải thực hiện trong quá trình chăm sóc, nuôi dưỡng và chăm sóc sức khỏe phù hợp với trẻ ở lứa tuổi nhà trẻ và mẫu giáo.

- *Nội dung GD:* Chương trình CS-GD mầm non mới không cấu trúc nội dung theo các hoạt động GD như chương trình hiện hành. Nội dung GD trẻ nhà trẻ từ 3-36 tháng và trẻ mẫu giáo 3-6 tuổi được cấu trúc theo các lĩnh vực: *Phát triển thể chất; phát triển ngôn ngữ; phát triển nhận thức; phát triển tình cảm xã hội.* Nội dung GD phát triển thẩm mỹ được lồng ghép trong nội dung phát triển tình cảm - xã hội đối với trẻ nhà trẻ. Đối với trẻ mẫu giáo, nội dung *phát triển thẩm mỹ* là một lĩnh vực GD riêng. Đây cũng là điểm mới đối với đổi mới cấu trúc nội dung GD trong Chương trình GDMN lần này.

Cấu trúc của mỗi lĩnh vực nội dung GD bao gồm:

- + *Mục tiêu của lĩnh vực nội dung.*
- + *Nội dung GD (bao gồm những nội dung cơ bản và mức độ nội dung theo độ tuổi).*
- + *Nhiệm vụ của giáo viên.*
- + *Dấu hiệu đánh giá.*

- Đối với trẻ nhà trẻ nội dung theo độ tuổi được thể hiện ở 3 mức độ theo 3 độ tuổi: 3-12 tháng, 12-24 tháng và 24-36 tháng. Đối với mẫu giáo nội dung theo độ tuổi được thể hiện ở 3 mức độ theo 3 độ tuổi: 3-4 tuổi, 4-5 tuổi, 5-6 tuổi.

Ví dụ: Trong phần nội dung **Chương trình CS-GD trẻ 3-36 tháng** (phần B, mục 2), nội dung GD phát triển nhận thức bao gồm 2 nội dung chính:

- + Luyện tập các giác quan, phối hợp các giác quan.
- + Nhận biết.

Nội dung luyện tập các giác quan trong nội

dung phát triển nhận thức ở 3 độ tuổi ở nhà trẻ được thể hiện với các mức độ như sau:

động với đồ vật, chơi và chơi - tập, hoạt động chăm sóc (ăn, ngủ, vệ sinh); hoạt động lễ hội.

Nội dung	3-12 tháng	12-24 tháng	24-36 tháng
Luyện tập các giác quan, phối hợp các giác quan	- Nhìn theo vật chuyển động có khoảng cách gần với trẻ - Nhìn vào các đồ vật, tranh ảnh có màu sắc sặc sỡ	- Tim đồ chơi vừa mới cất giấu - Nghe âm thanh và tìm nơi phát ra âm thanh	- Tim đồ vật vừa mới cất giấu - Nghe và nhận biết âm thanh của một số đồ vật, tiếng kêu của một con vật quen thuộc
Luyện xúc giác thính giác	Nghe âm thanh và tìm nơi phát ra âm thanh có khoảng cách gần với trẻ.	Sờ, nắn, lắc, gõ đồ chơi và nghe âm thanh	Sờ, nắn đồ vật, chất liệu để nhận biết cứng, mềm, trơn (nhẵn) – xù xì.

Đối với chương trình CS-GD trẻ mẫu giáo, nội dung GD phát triển nhận thức gồm những nội dung chính như: Khám phá khoa học về các bộ phận con người; đồ vật và chất liệu; thực vật; động vật và các hiện tượng tự nhiên. Nội dung được phân theo các mức độ phù hợp với độ tuổi 3-4 tuổi, 4-5 tuổi và 5-6 tuổi.

Ví dụ: Với một số nội dung về khám phá các hiện tượng tự nhiên (làm quen với thời tiết, ngày và đêm, mặt trăng mặt trời) mức độ nội dung theo 3 độ tuổi được thể hiện như sau:

Trong đó nhấn mạnh hoạt động giao lưu cảm xúc, hoạt động với đồ vật là những hoạt động chủ đạo cho trẻ ở lứa tuổi này.

- Đối với chương trình GD trẻ mẫu giáo phần này cũng gồm các hoạt động cơ bản phù hợp với trẻ lớp mẫu giáo như: hoạt động chơi, hoạt động học tập, hoạt động lao động, hoạt động chăm sóc và hoạt động lễ hội. Trong đó nhấn mạnh hoạt động chơi là hoạt động chủ đạo của trẻ

- Hình thức tổ chức của các hoạt động được tổ chức đa dạng theo mục đích, nội dung hoạt

Nội dung	MG 3-4	MG 4-5	MG 5-6
Khám phá khoa học về các hiện tượng thiên nhiên:	- Các hiện tượng thời tiết: Nắng, mưa, nóng, lạnh. - Ảnh hưởng của nắng, mưa, nóng lạnh đến sinh hoạt của trẻ	- Một số hiện tượng thời tiết theo mùa - Ảnh hưởng của thời tiết đến sinh hoạt của con người	- Một số hiện tượng thời tiết thay đổi theo mùa và thứ tự các mùa - Sự thay đổi trong sinh hoạt của con người và cây cối, con vật theo mùa.
• Thời tiết, mùa	Ngày và đêm	Sự khác nhau giữa ngày và đêm	Mặt trời, mặt trăng, sự khác nhau giữa ngày và đêm
• Ngày và đêm, mặt trời, mặt trăng			

- Trong mỗi lĩnh vực nội dung GD, dấu hiệu đánh giá được quy định trong chương trình là một nội dung hết sức mới và quan trọng. Những dấu hiệu đánh giá sẽ giúp cho GV chủ động xem xét, đánh giá sự phát triển của trẻ qua quá trình tác động. Đây là cơ sở để GV điều chỉnh nội dung, phương pháp GD cho phù hợp với mức độ phát triển của trẻ.

C. Các hoạt động GD, hình thức tổ chức và phương pháp GD

- Đối với chương trình GD trẻ nhà trẻ phần này đề cập đến các hoạt động phù hợp với trẻ nhà trẻ như: hoạt động giao lưu cảm xúc, hoạt

động và theo không gian hoặc theo số lượng trẻ.

- Tổ chức môi trường hoạt động của trẻ được hết sức nhấn mạnh trong chương trình. Đây cũng là một trong những điểm mới, nội dung của phần này đưa ra những yêu cầu về tổ chức các khu vực hoạt động của trẻ trong và ngoài lớp, nhằm tạo điều kiện cho trẻ được "chơi mà học" và "học mà chơi" phù hợp với độ tuổi. Các góc hoạt động được xây dựng đảm bảo phù hợp với việc triển khai chủ đề GD và kích thích sự tò mò ham hiểu biết của trẻ.

- Phương pháp GD trẻ chú trọng đến tổ chức cho trẻ thực hành, luyện tập trải nghiệm, coi

trọng vai trò của trò chơi, phương pháp dùng tình cảm, phương pháp dùng trò chơi trong việc tổ chức cuộc sống và tổ chức các hoạt động của trẻ trong trường mầm non.

D. Điều kiện thực hiện chương trình

Nội dung chương trình đã đưa vào thành tố các điều kiện thực hiện chương trình và đề cập đến: điều kiện về GV, điều kiện về môi trường sư phạm; điều kiện về sự phối hợp với gia đình và cộng đồng, điều kiện về tài chính.

Đây là những quy định hết sức cơ bản cần thiết giúp cho việc thực hiện chương trình được đảm bảo thuận lợi, có chất lượng và đạt kết quả.

E. Đánh giá

Nội dung đánh giá được đưa vào như là một thành tố của chương trình và là điểm rất mới so với chương trình hiện hành. Chương trình đã đưa ra quy định về nội dung, phương pháp đánh giá sự tiến bộ của trẻ và đánh giá quá trình thực hiện chương trình. Những nội dung và phương pháp đánh giá phù hợp sẽ giúp GV kịp thời điều chỉnh kế hoạch GD, phương pháp GD phù hợp với thực tế của nhóm, lớp. Bên cạnh đó, nội dung trong phần này còn giúp GV và cán bộ quản lý GD mầm non các cấp có cơ sở để chỉ đạo, giám sát, thanh tra, đánh giá và điều chỉnh việc thực hiện chương trình CS-GD mầm non một cách thuận lợi, khách quan và hiệu quả.

G. Giải thích chương trình: Nội dung trong phần này đề cập đến những tư tưởng cốt lõi của chương trình; các nguyên tắc và một số điểm lưu ý chung khi thực hiện chương trình.

Những điểm mới trong cấu trúc cũng như nội dung của Chương trình GDMN cho thấy chương trình được xây dựng theo hướng đổi mới đã giúp GV có cái nhìn tổng thể về những gì trẻ cần được phát triển và tác động đồng bộ phù hợp với độ tuổi để giúp trẻ phát triển một cách toàn diện. Nội dung của chương trình còn cho thấy việc phân chia mức độ nội dung theo độ tuổi sẽ giúp cho GV, các nhà quản lý dễ dàng thấy được các mức độ khác nhau, nội dung phù hợp với mỗi độ tuổi. Qua đó giúp giáo viên chủ động, linh hoạt hơn trong việc thực hiện nội dung chương trình, tích hợp các lĩnh vực nội dung theo các chủ đề phù hợp với độ tuổi của trẻ.

III. GIỚI THIỆU VỀ SÁCH HƯỚNG DẪN THỰC HIỆN CHƯƠNG TRÌNH GDMN THEO

HƯỚNG ĐỔI MỚI

1. Một số điểm đổi mới trong cấu trúc và nội dung sách hướng dẫn:

Cùng với bộ Chương trình GDMN, bộ sách Hướng dẫn thực hiện Chương trình GDMN được biên soạn nhằm đảm bảo việc thực hiện chương trình một cách thuận lợi. Bộ sách hướng dẫn lần này được cấu trúc thành các quyển riêng (không chung như cuốn chương trình CS-GD mẫu giáo hiện hành). Bộ sách gồm 4 cuốn:

1. Hướng dẫn thực hiện Chương trình CS-GD Mầm non - Nhà trẻ 3-36 tháng
2. Hướng dẫn thực hiện Chương trình CS-GD Mầm non - Mẫu giáo Bé 3-4 tuổi
3. Hướng dẫn thực hiện Chương trình CS-GD Mầm non - Mẫu giáo Nhỡ 4-5 tuổi
4. Hướng dẫn thực hiện Chương trình CS-GD Mầm non - Mẫu giáo Lớn 5-6 tuổi

Bộ sách được biên soạn nhằm giúp cán bộ quản lý và GV phát huy khả năng chủ động, sáng tạo trong việc thực hiện chương trình, tổ chức thực hiện các hoạt động CS-GD trẻ theo hướng tích hợp chủ đề một cách mềm dẻo, linh hoạt, mang tính mở, phù hợp với thực tế trường, lớp, địa phương và theo từng độ tuổi. Sách không hướng dẫn thực hiện nội dung theo từng bài và mang tính áp đặt.

2. Cấu trúc và nội dung của sách hướng dẫn

- Sách Hướng dẫn CTGDMN trẻ nhà trẻ gồm 5 phần.
- Sách Hướng dẫn CTGDMN trẻ mẫu giáo gồm 6 phần.

Gồm các phần như sau:

* Lời nói đầu

* Phần một - Chế độ sinh hoạt

- Bao gồm những nội dung hướng dẫn:
- Chế độ sinh hoạt.
- Hướng dẫn thực hiện CĐSH.

Nội dung hướng dẫn và những gợi ý thực hiện CĐSH hàng ngày giúp GV thực hiện CĐSH hàng ngày một cách linh hoạt theo hướng tích hợp chủ đề, phù hợp với thực tế của nhóm lớp, điều kiện của địa phương.

* Phần hai - Nuôi dưỡng và chăm sóc sức khỏe

- Trong phần này, Sách Hướng dẫn thực hiện CT CS-GD trẻ nhà trẻ và trẻ mẫu giáo có sự

giống nhau về cấu trúc các phần mục như:

A. *Tổ chức ăn, ngủ (tổ chức chăm sóc giấc ngủ)*

B. *Vệ sinh (vệ sinh cá nhân, vệ sinh môi trường)*

C. *Theo dõi sức khoẻ và phòng bệnh*

D. *Bảo vệ an toàn và phòng tránh một số tai nạn thường gặp*

Nội dung trong phần này đã nhấn mạnh đến hướng dẫn cách thức thực hành và tổ chức thực hiện những nội dung CSSK đã quy định trong chương trình, đồng thời đưa ra những gợi ý giúp GV thực hiện các hoạt động chăm sóc phù hợp với trẻ Nhà trẻ và Mẫu giáo. Nội dung còn nhấn mạnh đến cách thực hành phòng bệnh và phòng tránh một số tai nạn thường gặp cho trẻ ở 2 độ tuổi nhà trẻ, mẫu giáo.

* Phần ba

+ Sách Hướng dẫn thực hiện chương trình CS-GD trẻ nhà trẻ phần ba có các tiểu mục: **GD, lập kế hoạch và tổ chức thực hiện.**

+ Sách Hướng dẫn thực hiện chương trình CS-GD Mẫu giáo (Bé, Nhỡ, Lớn) phần ba có tiểu mục: **GD.**

- Đối với sách Hướng dẫn thực hiện Chương trình GD trẻ nhà trẻ, trong phần này nội dung hướng dẫn đi theo từng độ tuổi 3-12 tháng, 12-24 tháng và 24-36 tháng bao gồm hướng dẫn thực hiện những nội dung của các lĩnh vực GD: *Phát triển thể chất, Phát triển nhận thức, Phát triển ngôn ngữ, Phát triển tình cảm xã hội.* Tiếp theo đó nội dung đưa ra những hướng dẫn đề cập đến cách lập kế hoạch GD; cách tổ chức thực hiện các hoạt động GD theo hướng tích hợp và theo chủ đề. Nội dung hướng dẫn giúp GV biết cách thực hành xây dựng và lập kế hoạch GD theo nhóm trẻ, theo cá nhân, theo tháng, tuần. Đồng thời, nắm được những hướng dẫn cụ thể và vận dụng một cách linh hoạt để tổ chức các hoạt động GD, tổ chức môi trường theo hướng tích hợp phù hợp với từng độ tuổi.

- Với Hướng dẫn thực hiện Chương trình GDMN (lứa tuổi MG) trong phần này: ở mỗi độ tuổi, đã đưa ra những hướng dẫn về tổ chức thực hiện các lĩnh vực nội dung như *Phát triển thể chất, Phát triển nhận thức, Phát triển ngôn ngữ, Phát triển tình cảm xã hội, Phát triển thẩm mỹ* theo hướng tích hợp các chủ đề.

- Nội dung Hướng dẫn theo các lĩnh vực GD trong hướng dẫn này đưa ra:

+ **Các mốc phát triển của trẻ:** với mục đích giúp GV nhận biết được sự phát triển của trẻ từ đó thực hiện nội dung chương trình một cách chủ động, linh hoạt và điều chỉnh nội dung cũng như sự tác động đến trẻ một cách phù hợp.

+ **Mục tiêu cụ thể** đã được cụ thể hoá, định hướng cho việc thực hiện nội dung.

+ **Gợi ý các hoạt động và tiến hành thực hiện:** Bao gồm những hướng dẫn giúp GV biết cách lựa chọn nội dung, tham khảo và xem xét những gợi ý về cách thức tiến hành hoạt động cụ thể trong từng nội dung. Trên cơ sở đó giúp GV lựa chọn nội dung tiến hành các hoạt động một cách linh hoạt, phù hợp với chủ đề và với độ tuổi.

* **Phần bốn** của sách Hướng dẫn thực hiện CT CS-GD Mẫu giáo (Bé, Nhỡ, Lớn) là tiểu mục **Lập kế hoạch và tổ chức thực hiện nội dung GD.**

Đây cũng là nội dung hướng dẫn hết sức quan trọng đối với GV dạy các lớp mẫu giáo. Trên cơ sở những hướng dẫn chung, những gợi ý tiến hành các hoạt động trong từng lĩnh vực nội dung, sách đã cung cấp cho GV: Những gợi ý, cách thức lựa chọn nội dung để tổ chức các chủ đề thích hợp; Cách xác định mục tiêu, xây dựng mạng nội dung chủ đề, mạng hoạt động; Cách thức tổ chức cho trẻ khám phá chủ đề phù hợp với độ tuổi; Cách thức xây dựng kế hoạch GD theo năm học, theo chủ đề và kế hoạch; Cách triển khai và tiến hành chủ đề GD thông qua các hoạt động đa dạng với những hình thức phù hợp với trẻ, phù hợp với điều kiện của từng lớp, địa phương và vùng miền.

* **Phần bốn** của sách Hướng dẫn thực hiện Chương trình CS-GD trẻ Nhà trẻ và **Phần năm** của sách Hướng dẫn thực hiện CT CS-GD trẻ Mẫu giáo là: **Đánh giá.**

Nội dung của phần này đã có những hướng dẫn cụ thể về nội dung, phương pháp đánh giá trẻ trong quá trình CS-GD, về đánh giá thực hiện chương trình CS-GD phù hợp với độ tuổi. Từ đó giúp GV, cán bộ quản lí có thể tham khảo những nội dung, tiêu chí đánh giá, phương pháp và mẫu phiếu quan sát đánh giá một cách phù hợp, khách quan kết quả thực thực hiện chương trình cũng như quá trình CS-GD trẻ. Trên cơ sở đó tổ

chức và điều chỉnh hoạt động CS-GD trẻ phù hợp với thực tế.

* **Phần năm** của sách Hướng dẫn thực hiện Chương trình GDMN (trẻ nhà trẻ) và **Phần sáu** của sách Hướng dẫn thực hiện Chương trình GDMN (mẫu giáo) là: *Sự tham gia phối hợp của gia đình và cộng đồng với trường mầm non trong CS-GD trẻ.*

Nội dung của phần này là những hướng dẫn gợi ý giúp cho GV MN, trường MN nắm được nội dung và cách thức phối hợp với gia đình, cộng đồng trong CS-GD trẻ phù hợp với độ tuổi. Từ đó góp phần nâng cao chất lượng CS-GD trẻ lứa tuổi MN và nâng cao nhận thức về vai trò của GD mầm non cho cộng đồng.

Trong sách Hướng dẫn thực hiện chương trình có những nội dung gợi ý hết sức quan trọng; giúp cho giáo viên, cán bộ quản lí có một số thực hành phù hợp và vận dụng linh hoạt, sáng tạo đáp ứng nhu cầu của trẻ, phù hợp với điều kiện của nhóm lớp, địa phương và thực hiện nội dung

chương trình CS-GD trẻ nhà trẻ 3-36 tháng tuổi và mẫu giáo có chất lượng đảm bảo.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. *Chương trình CS-GD mẫu giáo và Hướng dẫn thực hiện 3-4 tuổi, 4-5 tuổi và 5-6 tuổi*, NXB Giáo dục, 1994.
2. *Chương trình CS-GD trẻ nhà trẻ (3-36 tháng)*, NXB Giáo dục, 1995.
3. *Hướng dẫn và gợi ý thực hiện chương trình CS-GD trẻ nhà trẻ từ 3-36 tháng (tập 1, 2)*, Hà Nội, 1996.
4. *Dự thảo chương trình GDMN, 5/2005* (lưu hành nội bộ).
5. *Dự thảo "Hướng dẫn thực hiện chương trình GDMN MG Bé 3-4 tuổi; MG Nhỡ 4-5 tuổi, MG Lớn 5-6 tuổi*, Hà Nội, 5/2005 (lưu hành nội bộ).
6. *Dự thảo "Hướng dẫn thực hiện chương trình GDMN nhà trẻ 3-36 tháng*, Hà Nội, 5/2005 (lưu hành nội bộ).

SUMMARY

The author introduces general orientations and new points of pre-school education curriculum and guidebook for realizing the curriculum according to the renovation orientation.

TÌM HIỂU LUẬT GIÁO DỤC (SỬA ĐỔI)...

(Tiếp theo trang 23)

Việc xác định như trên còn có lợi về mặt quản lí quá trình đào tạo và kinh tế khi không phải thay đổi hàng trăm con dấu, biển trường và hàng triệu bảng biểu mẫu đang dùng trong các nhà trường giáo dục nghề nghiệp, và có thể hạn chế một lượng tiền không nhỏ chi phí cho những thay đổi trên.

Quá trình thực hiện Luật Giáo dục (Sửa đổi) đòi hỏi sự chỉ đạo sát sao từ các cấp Trung ương, và tính chủ động sáng tạo thực hiện của các địa phương, các cơ sở đào tạo. Vấn đề có tính quyết định sự thành công là tính kỉ luật, năng động của một đội ngũ cán bộ quản lí giáo dục các cấp và đội ngũ giáo viên đông đảo có năng lực, có nhiệt tình, trách nhiệm và sự tham gia tích cực của các tổ chức chính quyền, đoàn thể và nhân dân trong chủ trương xã hội hoá giáo dục nghề nghiệp của Đảng và Nhà nước.

Giáo dục nghề nghiệp là một hệ thống bộ phận trong hệ thống giáo dục quốc dân thống nhất, do đó quá trình thực hiện các điều khoản quy định về giáo dục nghề nghiệp chịu tác động bởi các hệ giáo dục bộ phận khác trong toàn hệ thống. Những vấn đề có tính pháp lí đặt ra trong

Luật Giáo dục (Sửa đổi) cần được quán triệt một cách sâu sắc trong nhận thức và thể hiện trong các hoạt động thiết thực, hiệu quả.

Thực hiện tốt Luật Giáo dục (Sửa đổi) lần này, sẽ tạo bước chuyển quan trọng trong phát triển một nền giáo dục cho mọi người và phát triển một xã hội học tập trong nền kinh tế tri thức đang dần hình thành ở nước ta.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Luật Giáo dục, 1998.
2. Luật Giáo dục (Sửa đổi), 2005.
3. Chính phủ. "Báo cáo về tình hình giáo dục", 10-2004

SUMMARY

The article is on the study of Amended Law of Education in the field of vocational education of Vietnam, in which vocational education is viewed in the whole national education system and pointed out renovations in vocational education in the Amended Law and proposes some issues to be clarified in the process of realizing the Amended Law.